

Burgemeester & wethouders

Datum 6 januari 2025

Onderwerp

Gemeentefonds Decemercirculaire 2024

Wij willen

U informeren over de uitkomsten van de Decemercirculaire 2024.

Wij besluiten

1. De uitkomsten van de Decemercirculaire voor het jaar 2024 te verwerken in de jaarrekening 2024.
2. De uitkomsten van de Decemercirculaire voor het jaar 2025 te verwerken in GemRap I- 2025.
3. De uitkomsten van de Decemercirculaire voor het jaar 2026 en verder te verwerken in de Kadernota 2026.
4. De raad te informeren over de uitkomsten van de Decemercirculaire 2024 met bijgevoegde brief.

Want

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaald daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van de gemeente. De decemercirculaire geeft de meest actuele informatie over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds. De circulaire is ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het Rijk.

Maar

Door de late publicatie van de decemercirculaire (12 december 2024) is het niet mogelijk alle uitgaven te doen voor alle onderwerpen in 2024. De inkomsten worden wel toegerekend aan 2024. Wanneer taken nog wel uitgevoerd moeten worden in 2025 kunnen de middelen via een bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2024 worden gereserveerd voor 2025. Hiervoor moet eerst een collegevoorstel worden vastgesteld.

Achtergrond

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen:

- In mei op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk
- In september op basis van de Miljoenennota en;
- In december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het Rijk.

De financiële gevolgen zijn

De uitkomsten van de Septemercirculaire 2024 zijn verwerkt in GemRap II voor het jaar 2024. Voor de jaren 2025 en verder zijn de resultaten van de Meicirculaire 2024 opgenomen in de begroting 2025-2028. Hieronder staan de verschillen tussen de laatste cijfers en de uitkomsten uit de Septemercirculaire 2024.

Verloop gemeentefonds (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Uitkomsten Meicirculaire 2024		159.179	150.298	151.196	152.674
Uitkomsten Septembercirculaire 2024	155.276	159.507	152.725	153.552	155.063
Uitkomsten Decembercirculaire 2024	155.990	160.098	156.724	157.746	159.442
Verschil December- t.o.v. Septembercirculaire	714	591	3.999	4.194	4.380
Voordeel (+) / Nadeel (-) voor begroting 2024	714				
Voordeel (+) / Nadeel (-) voor begroting 2025		919	6.426	6.549	6.768

We hebben elk jaar een voordeel vergeleken met de Septembercirculaire. Voor de begroting van 2025 laten we ook de verschillen zien ten opzichte van de Meicirculaire, omdat die in de laatste cijfers van de begroting zijn verwerkt.

In bijlage 1 staat het overzicht van de mutaties met toelichting.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven. We zijn verplicht om een reële begroting te hebben. Het verwerken van de circulaire zorgt voor een reële begroting.

Communicatie

De raad wordt geïnformeerd met bijgevoegde brief.

Bijlagen

Bijlage 1: Nadere uitwerking Decembercirculaire 2024

Bijlage 2: Brief raad, Decembercirculaire 2024

Bijlage 1: Nadere uitwerking Decemercirculaire 2024

Inleiding

De Decemercirculaire 2024 van het gemeentefonds is op 12 december 2024 verschenen. Deze circulaire geeft informatie over de gemeentefondsuitkeringen voor 2024 en verder, gebaseerd op de Najaarsnota van het Rijk.

Hieronder worden de mutaties ten opzichte van de Septembercirculaire 2024 weergegeven.

Verloop gemeentefonds (bedragen x € 1.000)		2024	2025	2026	2027	2028
Beginstand (o.b.v. Septembercirculaire 2024)		155.276	159.507	152.725	153.552	155.063
<i>Mutaties Decemercirculaire 2024:</i>						
Uitkeringsfactor, algemeen						
1	Correctie volume accres i.v.m. revisie CBS		205	300	505	713
2	Nominale ontwikkeling/hoeveelheidsverschillen	277	283	249	239	217
3	Uitkeringsfactor 2025, uitkeren verdeelreserve		103			
Taakmutaties						
4	Bijdrage gebruik BRP 2024	-2				
5	Compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg	127				
6	Subsidiereregeling continuïteit cruciale jeugdzorg	19				
7	Uitvoering Hervormingsagenda Jeugd	23				
IU/SU/DU						
8	Wet betaalbare huur (DU)	3				
9	Register Externe veiligheidsrisico's	10				
10	Spreadingswet	45				
11	Meerkosten Oekraïne sociaal domein	120				
12	Vangnetconstructie energietoelage	92				
Stelpost						
13	Verleggen basisjaar			3.450	3.450	3.450
Totaal mutaties		714	591	3.999	4.194	4.380
Eindstand Decemercirculaire 2024		155.990	160.098	156.724	157.746	159.442

De mutaties boven de € 25.000 worden hieronder toegelicht:

1 Correctie volume accres i.v.m. revisie CBS

Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. In de decemercirculaire is voor het volume accres een gecorrigeerde raming op basis van de revisie van het CBS opgenomen. De raming voor de jaren 2025 tot en met 2029 is bijgesteld.

2 Nominale ontwikkeling/hoeveelheidsverschillen

Bij het begrip ontwikkeling uitkeringsbasis gaat het over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. Daarnaast zijn de aantallen van de maatstaven van de gemeente Hoogeveen geactualiseerd op basis van de laatst bekende gegevens.

3 Uitkeringsfactor 2025, uitkeren verdeelreserve

Het vrijvallen van een gedeelte van de verdeelreserve 2025 heeft een positief effect van € 103.000. De verdeelreserve zijn middelen die door het Rijk worden gereserveerd om fluctuaties op te vangen totdat de definitieve uitkering van het uitkeringsjaar is vastgesteld.

5 Compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg

In het voorjaar van 2024 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) € 60 miljoen beschikbaar gesteld voor kosten van jeugdzorg die niet gepland waren, specifiek voor jongeren die ergens verblijven. Dit geld kwam uit het gemeentefonds en de regeling voor Voogdij 18+ (volgens de meicirculaire van 2024). Na het beoordelen van aanvragen voor de jaren 2022 en 2023 bleef er € 30,4 miljoen over. Dit overgebleven bedrag gaat volledig terug naar het gemeentefonds, omdat de regeling voor Voogdij 18+ is stopgezet.

10 Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken voor asielzoekers om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies. Voor 2024 ontvangen zij hiervoor een bijdrage van in totaal € 15,3 miljoen. Elke gemeente ontvangt een vast bedrag van € 20.000. Het resterende bedrag wordt verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente. Hoogveen ontvangt in totaal € 44.675.

11 Meerkosten Oekraïne sociaal domein

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor zorg en ondersteuning aan Oekraïense vluchtelingen. Dit gaat om zorg vanuit de Wmo, Jeugdwet en Jeugdgezondheidszorg, zoals vaccinaties en prenatale bezoeken. Omdat er veel Oekraïense vluchtelingen zijn, gaat het om extra kosten die niet normaal zijn voor gemeenten. Daarom krijgen gemeenten hiervoor een vergoeding.

Het bedrag is berekend op basis van onderzoek van het CBS naar hoeveel Oekraïense vluchtelingen elke gemeente opvangt in 2024. Ook is gekeken naar gemiddelde zorgkosten per vluchteling. In totaal wordt € 29,8 miljoen verdeeld onder de gemeenten. Gemeente Hoogveen krijgt hiervan € 120.000.

12 Vangnetconstructie energietoelage

Van het budget voor de energietoelage 2023 is € 32,5 miljoen apart gezet voor een vangnetregeling. Dit vangnet is bedoeld voor gemeenten waar het aantal huishoudens met een laag inkomen (tot 120% van het sociaal minimum) niet goed aansluit bij het bedrag dat ze hebben gekregen om de energietoelage uit te keren.

Uit onderzoek blijkt dat 16 gemeenten hierdoor te weinig geld hebben ontvangen. Deze gemeenten krijgen extra geld om het verschil goed te maken. In totaal gaat het om € 3,9 miljoen, gebaseerd op het verschil tussen de schatting en het werkelijke aantal huishoudens dat recht heeft op de toeslag. De rest van het vangnetbudget, € 28,6 miljoen, wordt verdeeld over alle gemeenten. Hoogveen ontvangt € 92.000.

13 Verleggen basisjaar

In de meerjarenbegroting 2025 houden we geen rekening met inflatie of stijgende lonen en prijzen voor de kosten in de jaren 2026 t/m 2028.

Om dit consistent te houden, begroten we ook de inkomsten zonder prijsstijgingen. In de kadernota 2026 worden de kosten en inkomsten voor dat jaar wél aangepast voor inflatie, waardoor het uitgangspunt verschuift.

Voor 2026 en de jaren daarna passen we de uitkeringsfactor aan, gebaseerd op de loon- en prijsstijgingen volgens de CEP-index.

Volgens de decembercirculaire komt dit neer op € 3,45 miljoen per jaar.